

סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: חורף תשפ"ב, 2022
מספר השאלון: 029284
נספחים: קריקטורה (לשאלה 11)
מפות (לשאלה 12)

שים לב: בבחינה זו יש הנחיות מיוחדות.
יש לענות על השאלות על פי הנחיות אלה.

היסטוריה דתי

לעולים חדשים

בבתי ספר דתיים

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שעתיים וחצי.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.
יש לבחור בחמש שאלות. לכל שאלה – 20 נקודות.
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: מילון עברי-לועזי / לועזי-עברי.
- ד. הוראות מיוחדות: בתשובותיך הבא עובדות, אל תסתפק בהערכות כלליות.

כתוב במחברת הבחינה בלבד. רשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

השאלות

ענה על חמש מן השאלות 1–12 (לכל שאלה – 20 נקודות).

פרק ראשון

1. שינויים במעמד היהודים בעת החדשה

הצג את המושג אמנציפציה.

ציין את השם של האזור או המדינה שלמדת עליהם מתוך הרשימה שלפניך: האימפריה העות'מנית, אלג'יריה, צרפת, גרמניה ואוסטרו-הונגריה.

הצג גורם אחד שהוביל למתן אמנציפציה ליהודים בעת החדשה באזור או במדינה שציינת.

הסבר כיצד השפיעה האמנציפציה על אורח החיים היהודי בעת החדשה.

2. מבשרי הציונות

ציין את שמו של מבשר הציונות שלמדת עליו: הרב קלישר או הרב אלקלעי.

הצג רעיון אחד שלו.

הצג שתי פעולות שהוא נקט (עשה) כדי לקדם את תפיסת עולמו (האידאולוגיה שלו).

3. הרצל

הצג את הפתרון שהציע הרצל לבעיית האנטישמיות.

ציין שתי פעולות שנקט (עשה) הרצל כדי לקדם פתרון זה.

4. היישוב החדש בארץ-ישראל

הצג את המתח שהיה בין אנשי היישוב הישן לבין אנשי היישוב החדש בארץ-ישראל בתחילת המאה ה-20.

הסבר כיצד ניסה הרב קוק לקרב בין אנשי היישוב הישן לבין אנשי היישוב החדש באמצעות "מסע הרבנים".

5. מאורעות תרצ"ו–תרצ"ט

הסבר מדוע פרצו מאורעות תרצ"ו–תרצ"ט (1936–1939) דווקא במהלך שנות השלושים של המאה ה-20.

הצג את המחלוקת בין אנשי ההגנה לבין אנשי האצ"ל בנוגע לדרך ההתמודדות עם הטרור הערבי

על רקע המאורעות האלה.

פרק שני

6. יהודי גרמניה בשנות השלושים
הצג שני צעדים שנקטו (עשו) הנאצים נגד היהודים בגרמניה בשנים 1933–1935.
הסבר כיצד אירועי "ליל הבדולח" (1938) מלמדים על ההתרחבות (ההתרחבות) ביחס של השלטון הנאצי כלפי היהודים.
7. היהודים בגטאות בתקופת השואה
הצג שני קשיים שהיו ליהודים בגטאות.
הסבר כיצד התמודדו הנשים אן הילדים עם אחד מן הקשיים שהיו בגטאות. בתשובתך **ציין** את הקושי שאליו התייחסת.
8. העברת שאלת ארץ-ישראל לאו"ם
הצג שני גורמים להחלטה של הבריטים להעביר את שאלת ארץ-ישראל לאו"ם.
הצג את ההחלטה שהתקבלה באו"ם בכ"ט בנובמבר 1947.
9. תוצאות מלחמת העצמאות
הצג גורם אחד שהוביל לחתימה של מדינות ערב על הסכמי שביתת נשק עם ישראל בסיום מלחמת העצמאות.
הצג השפעה אחת של מלחמת העצמאות על מצבם של היהודים בארצות ערב.
10. עליית יהודי אתיופיה
בערכת פר"ח צפית בסרטונים העוסקים בכמה פעילים מיהדות אתיופיה.
בחר באחד מן הפעילים האלה: יונה בוגאלה, פנינה תמנון-שטה, משה סלומון, ו**ציין** את שמו של הפעיל שבחרת.
על פי אחד הסרטונים שצפית בהם, **הצג** קושי אחד שעימו התמודד הפעיל שבחרת במהלך העלייה לארץ-ישראל אן לאחר הגעתו לארץ.
הצג את פעילותו של הפעיל שבחרת בקרב העדה האתיופית אן בקרב החברה הישראלית.

פרק שלישי

11. פרוץ מלחמת העולם השנייה

בנספח לשאלה זו מוצגת קריקטורה שפורסמה בעיתונות הבריטית, כמה ימים לאחר סיום הכיבוש של פולין על ידי הצבאות של גרמניה הנאצית ושל ברית המועצות.

א. **הסבר** באמצעות שני רכיבים מן הקריקטורה כיצד בא לידי ביטוי הלעג (הולזול) של יוצר הקריקטורה על שיתוף הפעולה בין גרמניה ובין ברית המועצות.

ב. **על פי מה שלמדת, הסבר** מדוע הצליחו הנאצים לכבוש את פולין במהירות, בתוך פחות מחודש ימים.

12. יחסי יהודים ובריטים ביישוב היהודי

א. בשנת 1937 הציעו הבריטים את תוכנית החלוקה של ועדת פיל.

על פי מה שלמדת, הצג שתי טענות בנוגע להצעת החלוקה – טענה אחת של התומכים וטענה אחת של המתנגדים.

ב. בנספח לשאלה זו מוצגות שתי מפות של הצעות לחלוקת ארץ-ישראל: מפה אחת של תוכנית החלוקה של

ועדת פיל (1937) ומפה אחרת שהציעו נציגים בריטים בשנת 1938.

על פי המפות, הצג את השינוי המדיני ביחס של השלטון הבריטי כלפי היישוב היהודי.

בהצלחה!

נספח לשאלה 11 – קריקטורה

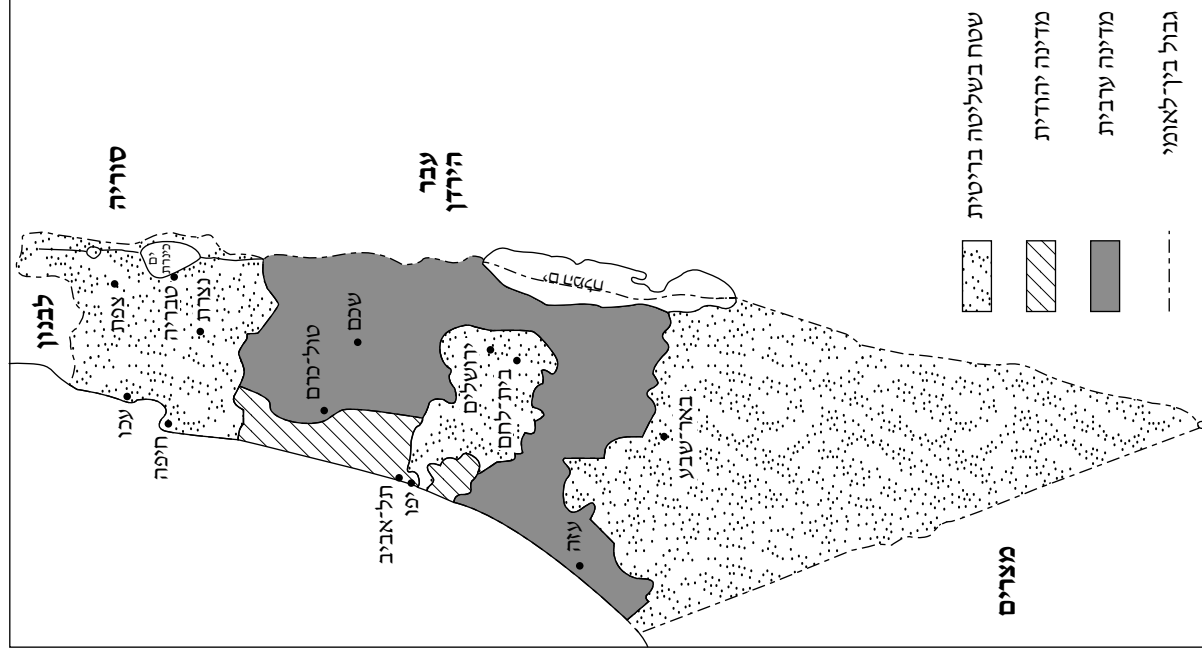

תרגום: מישהו מוליך מישהו (אחר) לטיול.
המשמעות: מישהו מְרַמָּה (מְטַעֵה) מישהו אחר.

(מתוך: David Low, Europe at War, p. 9, Penguin Books, 1941)

נספח לשאלה 12 – מפות

אחת מהצעות החלוקה של הבריטים בשנת 1938

תוכנית החלוקה של ועדת פיל בשנת 1937

